

RECOMANDĂRI

CONSILIU

RECOMANDAREA CONSILIULUI

din 22 mai 2017

privind Cadrul european al calificărilor pentru învățarea pe tot parcursul vieții și de abrogare a Recomandării Parlamentului European și a Consiliului din 23 aprilie 2008 privind stabilirea Cadrului european al calificărilor pentru învățarea de-a lungul vieții

(2017/C 189/03)

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolele 165 și 166,

având în vedere propunerea Comisiei Europene,

întrucât:

- (1) Calificările au numeroase finalități. Ele le semnaleză angajatorilor care sunt, în principiu, cunoștințele și capacitățile titularilor acestora („rezultatele învățării”). Ele pot constitui o condiție prealabilă de acces la anumite profesii reglementate. Calificările ajută autoritățile responsabile cu educația și formarea și prestatorii de servicii în acest domeniu să stabilească nivelul și conținutul învățării dobândite de o persoană. Ele sunt, de asemenea, importante pe plan personal, ca expresie a realizării personale. Prin urmare, calificările joacă un rol important în sporirea angajabilității și în facilitarea mobilității și a accesului la învățământ complementar.
- (2) Calificările sunt rezultatul formal al unui proces de evaluare și de validare din partea unei autorități competente și, de regulă, iau forma unor documente precum certificatele sau diplomele. Ele indică faptul că o persoană a obținut rezultate ale învățării corespunzătoare anumitor standarde. Aceste rezultate ale învățării pot fi obținute pe căi variate, în contexte de învățare formală, nonformală sau informală, într-un cadru național sau internațional. Informațiile referitoare la rezultatele învățării ar trebui să fie ușor de accesat și transparente.
- (3) Recomandarea Parlamentului European și a Consiliului din 23 aprilie 2008 privind stabilirea Cadrului european al calificărilor pentru învățarea de-a lungul vieții ⁽¹⁾ a creat un cadru de referință comun cuprinzând opt niveluri de calificare, exprimate ca rezultate ale învățării cu niveluri progresive de competență. Acestea servesc drept instrument de corespondență între diferite sisteme și niveluri de calificări. Scopul Cadrului european al calificărilor pentru învățarea pe tot parcursul vieții (CEC) este de a îmbunătăți transparența, comparabilitatea și transferabilitatea calificărilor cetățenilor.
- (4) Obiectivele mai generale ale prezentei recomandări sunt de a contribui la modernizarea sistemelor de educație și de formare, precum și de a spori angajabilitatea, mobilitatea și integrarea socială a lucrătorilor și a cursanților. Recomandarea vizează, de asemenea, o mai bună corelare a învățării formale, nonformale și informale și sprijinirea validării rezultatelor învățării dobândite în diferite contexte.
- (5) Statele membre au elaborat sau sunt în curs de a elabora cadre naționale ale calificărilor pe baza rezultatelor învățării, raportându-se la CEC printr-un proces de „corelare”. Nivelurile CEC și descriptorii rezultatelor învățării contribuie la îmbunătățirea transparenței și a comparabilității calificărilor din diferite sisteme naționale. Ele contribuie, de asemenea, la reorientarea generală a educației și formării către rezultatele învățării. Corelarea cu CEC ar trebui să se realizeze prin intermediul cadrelor naționale ale calificărilor sau, în cazul în care acestea nu există, al sistemelor naționale ale calificărilor (denumite în continuare „cadre sau sisteme naționale ale calificărilor”).

⁽¹⁾ JO C 111, 6.5.2008, p. 1.

- (6) Calificările sunt mai transparente și mai ușor de comparat atunci când sunt prezentate în documente care menționează nivelul CEC aplicabil și care includ o descriere a rezultatelor învățării obținute.
- (7) În punerea în aplicare a CEC la nivelul Uniunii și la nivel național ar trebui să fie implicată o gamă largă de părți interesate, pentru a se asigura un sprijin larg în favoarea CEC. Părțile interesate includ toți cursanții, furnizorii de educație și formare, autoritățile responsabile cu calificarea, organismele de asigurare a calității, angajatorii, sindicatele, camerele de industrie, de comerț și de meserii, organismele implicate în recunoașterea diplomelor de studii și a calificărilor profesionale, serviciile de ocupare a forței de muncă și serviciile responsabile cu integrarea migranților.
- (8) În raportul său către Parlamentul European și Consiliu din 19 decembrie 2013 privind evaluarea CEC, Comisia a concluzionat că CEC este recunoscut pe scară largă drept un punct de referință pentru elaborarea cadrelor naționale ale calificărilor, pentru implementarea abordării bazate pe rezultatele învățării, precum și pentru îmbunătățirea transparenței și a recunoașterii aptitudinilor și competențelor. Comisia a subliniat faptul că Uniunea ar trebui să permită cursanților și lucrătorilor să îmbunătățească vizibilitatea propriilor aptitudini și competențe indiferent de locul în care le-au dobândit.
- (9) În acest raport, Comisia a concluzionat, de asemenea, că Grupul consultativ pentru CEC a oferit orientări eficiente pentru procesele naționale de corelare și a consolidat încrederea și înțelegerea reciprocă între țările participante. O altă concluzie a fost că eficacitatea centrelor naționale de coordonare pentru CEC depinde în mare măsură de cât de strâns sunt legate de guvernarea la nivel național a procesului de corelare.
- (10) Având în vedere evaluarea pozitivă a Grupului consultativ pentru CEC, continuarea activității acestuia este esențială pentru o punere în aplicare consecventă, coerentă, transparentă și coordonată a prezentei recomandări.
- (11) Transparența și recunoașterea aptitudinilor și a calificărilor reprezintă una dintre noile priorități, în conformitate cu Raportul comun pentru 2015 al Consiliului și al Comisiei privind punerea în aplicare a Cadrului strategic pentru cooperarea europeană în domeniul educației și formării profesionale (ET 2020). Acest raport subliniază necesitatea dezvoltării în continuare a CEC pentru a consolida transparența și comparabilitatea calificărilor. În ceea ce privește migrații sosiți recent, raportul subliniază totodată faptul că instrumentele existente în materie de transparență ar putea să contribuie la o mai bună înțelegere în Uniune a calificărilor acordate în străinătate și viceversa.
- (12) CEC și cadrele sau sistemele naționale ale calificărilor cu care acesta a fost corelat pot sprijini practicile existente în materie de recunoaștere datorită faptului că asigură un nivel sporit de încredere, înțelegere și comparabilitate a calificărilor. Aceasta poate facilita procesul de recunoaștere în scopuri profesionale și de învățare. Cadrele generale ale calificărilor, precum CEC, ar putea servi drept instrumente de informare pentru practici de recunoaștere, astfel cum se menționează în Recomandarea privind utilizarea cadrelor de calificări pentru recunoașterea calificărilor obținute în străinătate, adoptată în temeiul Convenției privind recunoașterea calificărilor din învățământul superior în regiunea Europei.
- (13) Cadrele și sistemele naționale ale calificărilor variază în timp și de aceea corelarea cu CEC ar trebui să fie revizuită și actualizată ori de câte ori este relevant.
- (14) Încrederea în calitatea și în nivelul calificărilor care fac parte din cadrele sau sistemele naționale ale calificărilor corelate cu CEC (denumite în continuare „calificări cu nivel CEC”) este esențială pentru sprijinirea mobilității cursanților și a lucrătorilor în interiorul și în afara frontierelor sectoriale și geografice. Recomandarea Parlamentului European și a Consiliului din 23 aprilie 2008 privind stabilirea Cadrului european al calificărilor pentru învățarea de-a lungul vieții conține principii comune privind asigurarea calității în învățământul superior și în educația și formarea profesională. Aceste principii respectă responsabilitatea statelor membre în ceea ce privește modalitățile de asigurare a calității aplicabile în cazul calificărilor naționale, în conformitate cu principiul subsidiarității. Standardele și orientările pentru asigurarea calității în Spațiul european al învățământului superior și Cadrul european de referință pentru asigurarea calității în educație și formare profesională constituie o bază pentru aceste principii comune.
- (15) Ar putea fi analizată posibilitatea de a crea un registru, în afara domeniului învățământului superior, pentru organismele de monitorizare a sistemelor de asigurare a calității în cazul calificărilor.
- (16) Sistemele de credite pot ajuta persoanele să avanseze în procesul de învățare prin facilitarea unor parcursuri de învățare flexibile și a transferului între diferitele niveluri și tipuri de educație și de formare, precum și dincolo de frontierele naționale, permițând cursanților să acumuleze și să transfere diferite rezultate ale învățării dobândite în diferite contexte de învățare, inclusiv învățarea online, nonformală și informală. Abordarea bazată pe rezultatele învățării poate, de asemenea, să faciliteze conceperea, realizarea și evaluarea unor calificări complete sau a unor componente ale calificărilor.

- (17) Sistemele de credite, atât la nivel național cât și european, funcționează în contexte instituționale precum învățământul superior sau educația și formarea profesională. La nivel european, Sistemul european de credite transferabile a fost dezvoltat pentru învățământul superior în Spațiul european al învățământului superior. Pentru educația și formarea profesională, sistemul european de credite pentru educație și formare profesională este în curs de elaborare în conformitate cu Recomandarea Parlamentului European și a Consiliului din 18 iunie 2009 privind stabilirea unui sistem european de credite pentru educație și formare profesională (SECEFP) ⁽¹⁾. Ar putea fi promovate legăturile dintre cadrele naționale ale calificărilor și sistemele de credite, acolo unde este cazul.
- (18) Deși *acquis-ul* Uniunii în materie de migrație legală și de azil prevede egalitatea de tratament cu resortisanții statelor membre în ceea ce privește recunoașterea calificărilor, și chiar măsuri de facilitare în cazul beneficiarilor unei protecții internaționale, în conformitate cu Directiva 2011/95/UE a Parlamentului European și a Consiliului ⁽²⁾, problema nivelurilor ridicate de supracalificare și de subocupare persistă în rândul resortisanților țărilor terțe care au absolvit învățământul terțiar. Cooperarea dintre Uniune și țările terțe cu privire la transparența calificărilor poate promova integrarea migranților pe piețele muncii din Uniune. Având în vedere creșterea fluxurilor de migrație către și dinspre Uniune, sunt necesare o mai bună înțelegere și o recunoaștere echitabilă a calificărilor acordate în afara Uniunii.
- (19) Principalele caracteristici ale CEC, și anume abordarea sa bazată pe rezultatele învățării, definirea descriptorilor pentru fiecare nivel și stabilirea unor criterii de corelare, astfel cum au fost elaborate de Grupul consultativ pentru CEC, au fost o sursă de inspirație în întreaga lume pentru elaborarea de cadre naționale și regionale ale calificărilor. Un număr tot mai mare de țări și regiuni terțe încearcă să stabilească legături mai strânse între propriul cadru al calificărilor și CEC.
- (20) Directiva 2005/36/CE a Parlamentului European și a Consiliului ⁽³⁾ prevede că un cadru comun de formare pentru profesiile reglementate poate fi instituit printr-un act delegat al Comisiei, sub forma unui set comun de cunoștințe, aptitudini și competențe. Cadrele comune de formare urmează să se bazeze pe nivelurile din CEC. Trimiterea la nivelurile CEC de calificare nu trebuie să afecteze accesul la piața muncii în cazul în care calificările profesionale au fost recunoscute în conformitate cu Directiva 2005/36/CE.
- (21) Cadrul calificărilor pentru Spațiul european al învățământului superior prevede descriptori pentru ciclul scurt (care poate fi legat de primul ciclu sau integrat în acesta) și pentru primul, al doilea și al treilea ciclu din învățământul superior. Fiecare descriptor de ciclu prezintă un enunț al realizărilor și al abilităților asociate cu calificările acordate la sfârșitul ciclului respectiv. CEC este compatibil cu Cadrul calificărilor pentru Spațiul european al învățământului superior și cu descriptorii săi de ciclu. Ciclul scurt (care poate fi legat de primul ciclu sau integrat în acesta), primul, al doilea și, respectiv, al treilea ciclu din Cadrul calificărilor pentru Spațiul european al învățământului superior corespund nivelurilor CEC 5-8.
- (22) Decizia nr. 2241/2004/CE a Parlamentului European și a Consiliului ⁽⁴⁾ ajută cetățenii să își prezinte mai bine propriile aptitudini, competențe și calificări.
- (23) Comisia este în curs de elaborare a unei clasificări europene a aptitudinilor, competențelor, calificărilor și ocupațiilor (ESCO). Utilizată opțional, aceasta ar putea contribui la îmbunătățirea legăturii dintre educație și ocuparea forței de muncă. Datele elaborate de statele membre în contextul CEC ar putea servi drept contribuție pentru această clasificare.
- (24) Informațiile privind procesul de corelare cu CEC a cadrelor sau sistemelor naționale ale calificărilor și privind calificările cu nivel CEC ar trebui să fie ușor de accesat de către publicul larg. Utilizarea de structuri și formate comune de date ar contribui la atingerea acestui obiectiv. De asemenea, ar facilita înțelegerea și utilizarea informațiilor publicate despre calificări.
- (25) Ar trebui să existe coerență, complementaritate și sinergii la nivel național și la nivelul Uniunii între punerea în aplicare a CEC, cadrele sau sistemele naționale ale calificărilor și instrumentele privind transparența și recunoașterea aptitudinilor, competențelor și calificărilor, inclusiv cele pentru asigurarea calității, acumularea și transferul de credite și cele elaborate în cadrul Spațiului european al învățământului superior în scopul transparenței și al recunoașterii aptitudinilor, competențelor și calificărilor.

⁽¹⁾ JO C 155, 8.7.2009, p. 11.

⁽²⁾ Directiva 2011/95/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 decembrie 2011 privind standardele referitoare la condițiile pe care trebuie să le îndeplinească resortisanții țărilor terțe sau apatrizii pentru a putea beneficia de protecție internațională, la un statut uniform pentru refugiați sau pentru persoanele eligibile pentru obținerea de protecție subsidiară și la conținutul protecției acordate (JO L 337, 20.12.2011, p. 9).

⁽³⁾ Directiva 2005/36/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 7 septembrie 2005 privind recunoașterea calificărilor profesionale (JO L 255, 30.9.2005, p. 22).

⁽⁴⁾ Decizia nr. 2241/2004/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 15 decembrie 2004 de instituire a unui cadru comunitar unic pentru transparența calificărilor și competențelor (Europass) (JO L 390, 31.12.2004, p. 6).

- (26) Dezvoltarea CEC ar trebui să aibă loc în deplină coerență cu cooperarea europeană existentă în domeniul educației și formării profesionale, în temeiul cadrului strategic ET 2020 și al viitoarelor cadre strategice europene în acest domeniu.
- (27) Prezenta recomandare nu înlocuiește și nu definește cadre sau sisteme naționale ale calificărilor. CEC nu descrie calificări specifice sau competențe individuale, iar calificările specifice ar trebui corelate prin încadrarea la nivelul corespunzător din CEC pe baza sistemelor naționale de calificări relevante.
- (28) Prezenta recomandare consolidează CEC în calitatea sa de cadru comun de referință cu opt niveluri, exprimate ca rezultate ale învățării, care servește drept instrument de corespondență între diferitele cadre sau sisteme și niveluri ale calificărilor.
- (29) Având în vedere caracterul său neobligatoriu, prezenta recomandare respectă principiile subsidiarității și proporționalității prin susținerea și completarea acțiunilor statelor membre, facilitând cooperarea viitoare între acestea în vederea îmbunătățirii transparenței, a comparabilității și a transferabilității calificărilor cetățenilor. Recomandarea ar trebui pusă în aplicare în conformitate cu dreptul național și practica națională,

RECOMANDĂ STATELOR MEMBRE CA, ȚINÂND SEAMA DE CIRCUMSTANȚELE NAȚIONALE:

1. Să utilizeze CEC pentru a corela cadrele sau sistemele naționale ale calificărilor și a compara toate tipurile și nivelurile calificărilor din Uniune care fac parte din cadrele sau sistemele naționale, în special prin corelarea propriilor niveluri ale calificărilor cu nivelurile CEC prevăzute în anexa II și prin utilizarea criteriilor prevăzute în anexa III.
2. Să revizuiască și să actualizeze, acolo unde este relevant, corelarea nivelurilor din cadrele sau sistemele naționale ale calificărilor cu nivelurile CEC prevăzute în anexa II, utilizând criteriile prevăzute în anexa III și ținând seama în mod corespunzător de contextul național.
3. Să asigure, în cazul calificărilor cu nivel CEC, respectarea principiilor comune de asigurare a calității prevăzute în anexa IV, fără a aduce atingere principiilor naționale de asigurare a calității aplicabile în cazul calificărilor naționale.
4. După caz, să promoveze legături între sistemele de credite și cadrele sau sistemele naționale ale calificărilor, ținând seama de principiile comune aplicabile sistemelor de credite prevăzute în anexa V și fără a aduce atingere deciziilor naționale privind: (i) utilizarea sistemelor de credite; și (ii) raportarea acestora la cadrele sau sistemele naționale ale calificărilor. Aceste principii comune nu vor conduce la o recunoaștere automată a calificărilor.
5. După caz, să ia măsuri astfel încât toate documentele nou eliberate de către autoritățile competente privind diferite calificări (de exemplu, certificate, diplome, suplimente la certificate, suplimente la diplome) și/sau toate registrele calificărilor să conțină o trimitere clară la nivelul CEC corespunzător.
6. Să pună la dispoziția publicului, la nivel național și la nivelul Uniunii, rezultatele procesului de corelare și, acolo unde este posibil, să se asigure că informațiile referitoare la calificări și la rezultatele învățării aferente acestora sunt accesibile și sunt publicate, utilizând câmpurile de date în conformitate cu anexa VI.
7. Să încurajeze utilizarea CEC de către partenerii sociali, serviciile publice de ocupare a forței de muncă, furnizorii de servicii educaționale, organismele de asigurare a calității și autoritățile publice, pentru a facilita compararea calificărilor și transparența rezultatelor învățării.
8. Să asigure continuarea și coordonarea sarcinilor îndeplinite de centrele naționale de coordonare pentru CEC. Principalele sarcini ale centrelor naționale de coordonare pentru CEC sunt de a sprijini autoritățile naționale în corelarea cu CEC a cadrelor sau sistemelor naționale ale calificărilor și de a aduce CEC mai aproape de oameni și de organizații,

RECOMANDĂ COMISIEI CA, ÎN COOPERARE CU STATELE MEMBRE ȘI CU PĂRȚILE INTERESATE DIN CADRUL GRUPULUI CONSULTATIV PENTRU CEC:

9. Să sprijine continuarea punerii în aplicare a CEC într-un mod consecvent în toate statele membre, prin compararea și dezbaterile metodologiilor utilizate pentru armonizarea calificărilor în cadrele sau sistemele naționale ale calificărilor, ținând seama în mod corespunzător de contextele naționale.
10. Ținând seama în mod corespunzător de contextele naționale, să sprijine elaborarea de metodologii pentru descrierea, utilizarea și aplicarea rezultatelor învățării în vederea sporirii transparenței, a inteligibilității și a comparabilității calificărilor.
11. Să sprijine instituirea în mod voluntar a unor proceduri de armonizare a calificărilor internaționale prin intermediul cadrelor sau sistemelor naționale ale calificărilor și prin intermediul schimbului de informații și al consultărilor între statele membre cu privire la aceste proceduri, în vederea asigurării coerenței.

12. Să elaboreze orientări pentru comunicarea cu privire la CEC, în special la modul de prezentare a nivelurilor CEC pe certificatele, diplomele și suplimentele nou eliberate și/sau în registrele calificărilor, în conformitate cu sistemele și reglementările naționale în materie de certificate și diplome.
13. Să analizeze posibilitățile de elaborare și aplicare a unor criterii și proceduri care să permită, în conformitate cu acordurile internaționale, compararea cu CEC a cadrelor naționale și regionale ale calificărilor din țări terțe.
14. Să instituie activități de învățare reciprocă și schimburi de bune practici între statele membre și, după caz, să faciliteze consilierea reciprocă la cererea statelor membre.

RECOMANDĂ COMISIEI:

15. Să se asigure că punerea în aplicare a prezentei recomandări este sprijinită prin acțiuni finanțate din programele relevante ale Uniunii.
16. Să asigure o guvernare eficientă a punerii în aplicare a CEC prin menținerea și sprijinirea pe deplin a Grupului consultativ pentru CEC, instituit în 2009, compus din reprezentanți ai statelor membre și ai altor țări participante, ai partenerilor sociali și ai altor părți interesate, după caz. Grupul consultativ pentru CEC ar trebui să asigure coerența globală și să promoveze transparența și încrederea în procesul de corelare a cadrelor sau sistemelor naționale ale calificărilor cu CEC.
17. Să raporteze cu privire la progresele înregistrate în urma adoptării prezentei recomandări, după caz, referitor la cadrele relevante ale politicilor în materie de educație, formare și ocuparea forței de muncă.
18. Să examineze și să evalueze, în cooperare cu statele membre și după consultarea părților interesate, măsurile luate ca urmare a prezentei recomandări și, până în 2022, să prezinte un raport Consiliului privind experiența acumulată și implicațiile pentru viitor, incluzând, dacă este necesar, o eventuală analiză și revizuire a prezentei recomandări.

Recomandarea Parlamentului European și a Consiliului din 23 aprilie 2008 privind stabilirea Cadrului european al calificărilor pentru învățarea de-a lungul vieții se abrogă.

Adoptată la Bruxelles, 22 mai 2017.

Pentru Consiliu

Președintele

E. BARTOLO

ANEXA I

Definiții

În sensul prezentei recomandări, se aplică următoarele definiții:

- (a) „calificare” înseamnă un rezultat formal al unui proces de evaluare și validare, obținut în momentul în care o autoritate competentă stabilește că o persoană a dobândit rezultate ale învățării corespunzătoare unor standarde date;
- (b) „sistem național al calificărilor” înseamnă toate aspectele activității unui stat membru legate de recunoașterea învățării și a altor mecanisme care asigură legătura educației și a formării cu piața muncii și cu societatea civilă. Acesta include dezvoltarea și punerea în aplicare a acordurilor și a proceselor instituționale legate de asigurarea calității, de evaluare și de acordarea calificărilor. Un sistem național al calificărilor poate fi format din mai multe subsisteme și poate include un cadru național al calificărilor;
- (c) „cadru național al calificărilor” înseamnă un instrument pentru clasificarea calificărilor în conformitate cu un set de criterii care corespund unor niveluri specifice de învățare atinse, al cărui scop este integrarea și coordonarea sistemelor naționale ale calificărilor și îmbunătățirea transparenței, accesului, progresului și calității calificărilor în raport cu piața muncii și cu societatea civilă;
- (d) „calificare internațională” înseamnă o calificare acordată de un organism internațional legal constituit (asociație, organizație, sector sau companie) sau de un organism național acționând în numele unui organism internațional, care este utilizată în cel puțin două țări și care include rezultate ale învățării evaluate prin trimitere la standarde stabilite de un organism internațional;
- (e) „rezultatele învățării” înseamnă enunțuri care se referă la ceea ce cunoaște, înțelege și este capabil să facă un cursant la terminarea unui proces de învățare și care sunt definite sub formă de cunoștințe, aptitudini, responsabilitate și autonomie;
- (f) „cunoștințe” înseamnă rezultatul asimilării de informații prin învățare. Cunoștințele reprezintă ansamblul de fapte, principii, teorii și practici legate de un anumit domeniu de muncă sau de studiu. În contextul CEC, cunoștințele sunt descrise ca fiind teoretice și/sau factice;
- (g) „aptitudine” înseamnă capacitatea de a aplica cunoștințe și de a utiliza know-how pentru a duce la îndeplinire sarcini și a rezolva probleme. În contextul CEC, aptitudinile sunt descrise ca fiind cognitive (implicând utilizarea gândirii logice, intuitive și creative) sau practice (implicând dexteritate manuală și utilizarea de metode, materiale, unelte și instrumente);
- (h) „responsabilitate și autonomie” înseamnă capacitatea cursantului de a aplica în mod autonom și responsabil cunoștințele și aptitudinile sale;
- (i) „competență” înseamnă capacitatea dovedită de a utiliza cunoștințe, aptitudini și abilități personale, sociale și/sau metodologice în situații de muncă sau de studiu și pentru dezvoltarea profesională și personală;
- (j) „validarea învățării nonformale și informale” înseamnă procesul de confirmare de către o autoritate competentă a faptului că o persoană a dobândit, în contexte de învățare nonformală și informală, rezultate ale învățării măsurate prin raportarea la un standard relevant, proces care constă în următoarele patru etape distincte: identificarea, prin dialog, a experiențelor specifice ale unei persoane, documentarea pentru a face vizibile experiențele persoanei, o evaluare formală a acestor experiențe și o certificare a rezultatelor evaluării, care poate conduce la o calificare parțială sau completă;
- (k) „recunoașterea formală a rezultatelor învățării” înseamnă procesul în baza căruia o autoritate competentă acordă un statut oficial rezultatelor învățării dobândite, în vederea unor studii suplimentare sau a încadrării în muncă, prin: (i) acordarea de calificări (certificate, diplome sau titluri); (ii) validarea învățării nonformale și informale; (iii) acordarea de echivalențe, de credite sau de derogări;
- (l) „credit” înseamnă confirmarea faptului că o parte a unei calificări, constând într-un set coerent de rezultate ale învățării, a fost evaluată și validată de o autoritate competentă în conformitate cu un standard convenit; creditul este acordat de autoritățile competente atunci când o persoană a obținut rezultatele definite ale învățării, dovedite prin evaluări corespunzătoare, și poate fi exprimat ca o valoare cantitativă (de exemplu, credite sau puncte de credit) care indică estimarea volumului de muncă de care o persoană are nevoie în mod obișnuit pentru a obține respectivele rezultate ale învățării;

-
- (m) „sisteme de credite” înseamnă un instrument transparent de facilitare a recunoașterii unuia sau mai multor credite. Aceste sisteme pot cuprinde, printre altele, echivalențe, derogări, unități/module care pot fi acumulate și transferate, o autonomie a furnizorilor care pot individualiza cursurile de învățare, precum și validarea învățării nonformale și informale;
- (n) „transfer de credite” înseamnă procesul care le permite persoanelor care au acumulat credite într-un anumit context să le valorizeze și să le recunoască într-un alt context.
-

Descriptori de definire a nivelurilor Cadrului european al calificărilor (CEC)

Fiecare dintre cele 8 niveluri este definit de un set de descriptori care indică rezultatele învățării relevante pentru calificările de la nivelul respectiv în orice sistem de calificări.

	Cunoștințe	Aptitudini	Responsabilitate și autonomie
	În contextul CEC, cunoștințele sunt descrise ca fiind teoretice și/sau faptice.	În contextul CEC, aptitudinile sunt descrise ca fiind cognitive (implicând utilizarea gândirii logice, intuitive și creative) și practice (implicând dexteritate manuală și utilizarea de metode, materiale, unelte și instrumente).	În contextul CEC, responsabilitatea și autonomia sunt descrise ca fiind capacitatea cursantului de a aplica cunoștințele și aptitudinile sale într-un mod autonom și responsabil
Nivelul 1 Rezultatele învățării corespunzătoare nivelului 1 sunt:	Cunoștințe generale de bază	Aptitudini de bază necesare pentru a executa sarcini simple	Munca sau studiul sub supraveghere directă într-un context structurat
Nivelul 2 Rezultatele învățării corespunzătoare nivelului 2 sunt:	Cunoștințe factice de bază într-un domeniu de muncă sau de studiu	Aptitudini cognitive și practice de bază, necesare pentru utilizarea informațiilor relevante în scopul executării sarcinilor și al rezolvării problemelor de rutină prin utilizarea unor reguli și instrumente simple	Munca sau studiul sub supraveghere, cu un anumit grad de autonomie
Nivelul 3 Rezultatele învățării corespunzătoare nivelului 3 sunt:	Cunoștințe factice, cunoașterea unor principii, procese și concepte generale dintr-un domeniu de muncă sau de studiu	O gamă de aptitudini cognitive și practice necesare pentru executarea sarcinilor și rezolvarea problemelor prin selectarea și aplicarea de metode, instrumente, materiale și informații de bază	Asumarea responsabilității pentru executarea sarcinilor într-un domeniu de muncă sau de studiu Adaptarea propriului comportament la circumstanțe, pentru rezolvarea problemelor
Nivelul 4 Rezultatele învățării corespunzătoare nivelului 4 sunt:	Cunoștințe factice și teoretice în contexte largi, în cadrul unui domeniu de muncă sau de studiu	O gamă de aptitudini cognitive și practice necesare pentru găsirea de soluții la probleme specifice, într-un domeniu de muncă sau de studiu	Autogestionare în cadrul liniilor directe aferente unor contexte de muncă sau de studiu în general previzibile, dar care se pot schimba Supravegherea activității de rutină a altor persoane, preluând o anumită responsabilitate pentru evaluarea și îmbunătățirea activităților de muncă sau de studiu

	Cunoștințe	Aptitudini	Responsabilitate și autonomie
Nivelul 5 (*) Rezultatele învățării corespunzătoare nivelului 5 sunt:	Cunoștințe factice și teoretice cuprinzătoare, specializate, într-un domeniu de muncă sau de studiu și conștientizarea limitelor cunoștințelor respective	O gamă amplă de aptitudini cognitive și practice necesare pentru conceperea de soluții creative la probleme abstracte	Gestionare și supraveghere în situații de muncă sau de studiu în care schimbările sunt imprevizibile Revizuirea și dezvoltarea performanțelor proprii și ale altora
Nivelul 6 (**) Rezultatele învățării corespunzătoare nivelului 6 sunt:	Cunoștințe avansate într-un domeniu de muncă sau de studiu, care implică înțelegerea critică a teoriilor și principiilor	Aptitudini avansate, care denotă control și inovare, necesare pentru a rezolva probleme complexe și imprevizibile într-un domeniu de muncă sau de studiu specializat	Gestionarea de activități sau proiecte tehnice sau profesionale complexe, prin asumarea responsabilității pentru luarea deciziilor în situații de muncă sau de studiu imprevizibile Asumarea responsabilității pentru gestionarea dezvoltării profesionale a indivizilor și a grupurilor
Nivelul 7 (***) Rezultatele învățării corespunzătoare nivelului 7 sunt:	Cunoștințe foarte specializate, unele dintre ele situându-se în avangarda nivelului de cunoștințe dintr-un domeniu de muncă sau de studiu, ca bază a unei gândiri și/sau cercetări originale Conștientizare critică a cunoștințelor dintr-un domeniu și a cunoștințelor aflate la granița dintre diferite domenii	Aptitudini de specialitate pentru rezolvarea problemelor în materie de cercetare și/sau inovare, pentru dezvoltarea de noi cunoștințe și proceduri și pentru integrarea cunoștințelor din diferite domenii	Gestionarea și transformarea situațiilor de muncă sau de studiu care sunt complexe, imprevizibile și necesită noi abordări strategice Asumarea responsabilității pentru a contribui la cunoștințele și practicile profesionale și/sau pentru revizuirea performanței strategice a echipelor
Nivelul 8 (****) Rezultatele învățării corespunzătoare nivelului 8 sunt:	Cunoștințe la cel mai avansat nivel dintr-un domeniu de muncă sau de studiu sau aflate la granița dintre diferite domenii	Aptitudinile și tehnicile cele mai avansate și specializate, inclusiv abilitatea de sinteză și evaluare, necesară pentru rezolvarea problemelor critice de cercetare și/sau inovare și pentru extinderea și redefinirea cunoștințelor sau a practicilor profesionale existente	Demonstrarea unui nivel ridicat de autoritate, de inovare, de autonomie, de integritate științifică și profesională, precum și a unui angajament susținut pentru dezvoltarea de noi idei sau procese aflate în avangarda unor situații de muncă sau de studiu, inclusiv în materie de cercetare

Compatibilitatea cu Cadrul calificărilor pentru Spațiul european al învățământului superior

Cadrul calificărilor pentru Spațiul european al învățământului superior prevede descriptori pentru cele trei cicluri de învățământ convenite de miniștrii responsabili pentru învățământul superior cu ocazia reuniunii de la Bergen din mai 2005, în cadrul procesului Bologna. Fiecare descriptor de ciclu prezintă un enunț generic al așteptărilor tipice cu privire la realizările și abilitățile asociate cu calificările care reprezintă sfârșitul ciclului respectiv.

(*) Descriptorul pentru ciclul scurt (care poate fi integrat în primul ciclu sau legat de acesta) elaborat de Inițiativa comună pentru calitate în cadrul procesului Bologna corespunde rezultatelor învățării pentru nivelul 5 al CEC.

(**) Descriptorul pentru primul ciclu corespunde rezultatelor învățării pentru nivelul 6 al CEC.

(***) Descriptorul pentru al doilea ciclu corespunde rezultatelor învățării pentru nivelul 7 al CEC.

(****) Descriptorul pentru al treilea ciclu corespunde rezultatelor învățării pentru nivelul 8 al CEC.

ANEXA III

Criteria și proceduri pentru corelarea cadrelor sau sistemelor naționale ale calificărilor cu Cadrul european al calificărilor (CEC)

1. Autoritățile competente stabilesc în mod clar și fac publice responsabilitățile și/sau competențele legale ale tuturor organismelor naționale relevante implicate în procesul de corelare.
  2. Există o legătură clară și demonstrabilă între nivelurile calificărilor din cadrele sau sistemele naționale ale calificărilor și descriptorii nivelurilor CEC.
  3. Cadrele sau sistemele naționale ale calificărilor și calificările acestora sunt bazate pe principiul și obiectivul rezultatelor învățării și sunt legate de mecanisme de validare a învățării nonformale și informale, precum și de sisteme de credite, după caz.
  4. Procedurile pentru includerea calificărilor în cadrul național al calificărilor sau pentru descrierea poziției calificărilor în sistemul național al calificărilor sunt transparente.
  5. Sistemul (sistemele) național(e) de asigurare a calității în domeniul educației și formării profesionale se referă la cadrele sau sistemele naționale ale calificărilor și este (sunt) conform(e) cu principiile de asigurare a calității specificate în anexa IV la prezenta recomandare.
  6. Procesul de corelare include confirmarea explicită a organismelor relevante de asigurare a calității privind conformitatea raportului de corelare cu mecanismele, dispozițiile și practicile naționale relevante de asigurare a calității.
  7. Procesul de corelare implică experți internaționali, iar rapoartele de corelare conțin o declarație scrisă referitoare la procesul de corelare, semnată de cel puțin doi experți internaționali din două țări diferite.
  8. Autoritatea (autoritățile) competentă(e) certifică respectiva corelare a cadrelor sau sistemelor naționale ale calificărilor cu CEC. Autoritățile competente, inclusiv centrele naționale de coordonare pentru CEC, publică un raport detaliat care descrie procesul de corelare, precum și elementele care stau la baza acestuia, și analizează separat fiecare dintre criteriile. Același raport poate fi utilizat pentru autocertificarea în temeiul Cadrului calificărilor pentru Spațiul european al învățământului superior, în conformitate cu criteriile de autocertificare ale acestuia din urmă.
  9. În termen de 6 luni de la corelare sau de la actualizarea raportului de corelare, statele membre și alte țări participante publică raportul de corelare și furnizează pe portalul european relevant informații relevante în scopul comparării.
  10. După încheierea procesului de corelare, toate documentele nou eliberate în legătură cu calificări care fac parte din cadrele sau sistemele naționale ale calificărilor (de exemplu, certificate, diplome, suplimente la certificate, suplimente la diplome) și/sau cu registre ale calificărilor, eliberate de autoritățile competente, ar trebui să conțină o trimitere clară la nivelul CEC corespunzător, prin intermediul cadrelor sau sistemelor naționale ale calificărilor.
-

ANEXA IV

Principii de asigurare a calității pentru calificările care fac parte din cadrele sau sistemele naționale ale calificărilor corelate cu Cadrul european al calificărilor (CEC)

Toate calificările cu nivel CEC ar trebui să fie supuse unui proces de asigurare a calității pentru a spori încrederea în calitatea și în nivelul lor.

În funcție de circumstanțele naționale și ținând seama de diferențele sectoriale, procesul de asigurare a calității calificărilor cu nivel CEC ar trebui ⁽¹⁾ ⁽²⁾:

1. să vizeze conceperea calificărilor, precum și aplicarea abordării bazate pe rezultatele învățării;
2. să asigure o evaluare valabilă și fiabilă în conformitate cu standardele transparente convenite, bazate pe rezultatele învățării, precum și să vizeze procesul de certificare;
3. să cuprindă mecanisme de feedback și proceduri pentru o îmbunătățire continuă;
4. să implice toate părțile interesate relevante în toate etapele procesului;
5. să fie compus din metode de evaluare consecvente, care să asocieze autoevaluarea cu revizuirea externă;
6. să facă parte integrantă din gestiunea internă, inclusiv activitățile subcontractate, a organismelor care eliberează calificări cu nivel CEC;
7. să se bazeze pe obiective, standarde și orientări clare și măsurabile;
8. să fie susținut cu resurse adecvate;
9. să includă o revizuire periodică a organismelor sau agențiilor de monitorizare externă existente care desfășoară activități de asigurare a calității;
10. să includă accesul electronic la rezultatele evaluării.

⁽¹⁾ Aceste principii comune sunt pe deplin compatibile cu Standardele și orientările europene (ESG) pentru asigurarea calității în Spațiul european al învățământului superior, precum și cu Cadrul european de referință pentru asigurarea calității în educație și formare profesională (EQAVET).

⁽²⁾ În funcție de circumstanțele naționale, aceste principii pot să nu se aplice învățământului general.

ANEXA V

Principii aplicabile sistemelor de credite legate de cadrele sau sistemele naționale ale calificărilor corelate cu Cadrul european al calificărilor (CEC) ⁽¹⁾

CEC și cadrele sau sistemele naționale ale calificărilor, prin utilizarea abordării bazate pe rezultatele învățării, ar trebui să ofere un sprijin sporit persoanelor care se deplasează: (i) între diferite niveluri ale educației și formării; (ii) în interiorul sectoarelor educației și formării și între acestea; (iii) între educație și formare și piața muncii; și (iv) în interiorul și în afara granițelor. Fără a aduce atingere deciziilor naționale privind: (i) utilizarea sistemelor de credite; și (ii) raportarea acestora la cadrele sau sistemele naționale ale calificărilor, diferitele sisteme de credite ar trebui, după caz, să colaboreze cu cadrele sau sistemele naționale ale calificărilor pentru a sprijini tranzițiile și a facilita obținerea de progrese. În acest scop, sistemele de credite, legate de cadrele sau sistemele naționale ale calificărilor, după caz, ar trebui să respecte următoarele principii:

1. Sistemele de credite ar trebui să sprijine parcursuri de învățare flexibile, în beneficiul fiecărui cursant în parte.
2. La conceperea și la elaborarea calificărilor, ar trebui să se utilizeze în mod sistematic abordarea bazată pe rezultatele învățării, pentru a facilita transferul (componentelor) calificărilor și progresul procesului de învățare.
3. Sistemele de credite ar trebui să faciliteze transferul rezultatelor învățării și obținerea de progrese de către cursanți dincolo de frontierele instituționale și naționale.
4. Sistemele de credite ar trebui să aibă la bază un proces de asigurare a calității explicit și transparent.
5. Creditele dobândite de o persoană ar trebui să fie înregistrate într-un document care să specifice rezultatele învățării dobândite, denumirea instituției competente de acordare a creditelor și, dacă este cazul, valoarea creditelor.
6. Ar trebui create sinergii între sistemele de transfer și de acumulare de credite și mecanismele de validare a învățării anterioare, astfel încât funcționarea lor comună să faciliteze și să promoveze transferul și obținerea de progrese.
7. Sistemele de credite ar trebui să fie dezvoltate și îmbunătățite prin cooperarea între părțile interesate la nivelul adecvat, național și al Uniunii.

⁽¹⁾ Aceste principii comune sunt pe deplin compatibile cu Sistemul european de credite transferabile (ECTS) și cu Sistemul european de credite pentru educație și formare profesională (SECFEP).

ANEXA VI

**Elemente ale câmpurilor de date pentru publicarea electronică a informațiilor privind calificările
cu nivel CEC**

DATE			Obligativiu/ facultativ
Titlul calificării			Obligativiu
Domeniul (*)			Obligativiu
Țara/regiunea (cod)			Obligativiu
Nivelul CEC			Obligativiu
Descrierea calificării (***)	Fie	Cunoștințe	Obligativiu
		Aptitudini	Obligativiu
		Responsabilitate și autonomie	Obligativiu
	Fie	Câmp ce permite introducerea unui text liber pentru a descrie ceea ce ar trebui să cunoască, să înțeleagă și să fie capabil să facă cursantul	Obligativiu
Organismul de acordare a calificării sau autoritatea competentă (**)			Obligativiu
Puncte de credit sau volum de muncă estimat a fi necesar pentru a obține rezultatele învățării			Facultativ
Procese interne de asigurare a calității			Facultativ
Organismul extern de asigurare a calității sau de reglementare			Facultativ
Alte informații referitoare la calificare			Facultativ
Sursa informațiilor			Facultativ
Link către suplimentele corespunzătoare			Facultativ
Adresa URL a calificării			Facultativ
Limba informațiilor (cod)			Facultativ
Condiții de admitere			Facultativ
Data expirării (dacă este cazul)			Facultativ

DATE		Obligatoriu/ facultativ
Modalități de obținere a calificării		Facultativ
Legătura cu diferite ocupații sau sectoare profesionale		Facultativ

(*) ISCED FoET2013

(**) Informațiile minime obligatorii cu privire la organismul de acordare a calificării sau la autoritatea competentă ar trebui să faciliteze găsirea de informații despre ace(a)sta, cum ar fi denumirea sa sau, după caz, denumirea grupului de organisme de acordare a calificării sau de autorități competente, completată cu o adresă URL sau cu informații de contact.

(***) Această descriere constă în câmpuri de text libere, fără utilizarea predefinită a unei terminologii standard și fără nicio obligație pentru statele membre de a traduce descrierea în alte limbi ale UE.